

Milí čtenáři,

zapomenutý letošní jubilant mžourá na svět skleněnými očima a s výrazem nedospělého údivu. Právě před 150 lety, 14. listopadu 1856, vstoupil do dějin jako poslední český medvěd, když jej lovci zastřelili nedaleko šumavských Jeleních Vrchů. Strohá informace opakovaná v encyklopediích i turistických průvodcích již neprozrazuje, že nešlo o litou šelmu, ale o sotva odrostlé, osamělé mládě. Dnes je jeho domovem vitrina v beznadějně zatuchlé expozici Muzea lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada. Možná si řeknete, že osud medviděte je prostě daň kořistnickému chápání světa v éře primitivního kapitalismu (lhostejno, zda tenkrát v předminulém století nebo za našich dnů) a že nové, mladé generace vyrůstající v otevřené společnosti už budou myslet docela jinak. No, jak se to vezme: hodně záleží třeba na školním vzdělávání a tady už máme jasno. Zákonodárci i ministerští úředníci spoutávají českou školu představou, že těžištěm zkoušky dospělosti budou unifikované testy: pro všechny stejné, přesně podle představ Zdeňka Nejedlého (který ovšem k tomu neměl potřebnou techniku). Takže takovéhle úkoly by měli již za šestnáct měsíců (!) řešit příští maturanti (příklady uvedly Lidové noviny 1. 12., uvádíme doslovný přepis): „Tematický okruh Země a životní prostředí: Budováním dálnic se zvyšuje atraktivita přilehlých míst pro investice do rozvoje průmyslových zón a zón obchodu a služeb. Přiřaďte ke každé z následujících dálnic město, které by mohlo využívat výhodné polohy blízko příslušné dálnice“; následuje mapka s trasami dálnic a názvy čtyř měst: prostě orientace na mapě na úrovni základky a ta omáčka okolo může mít jen jediný cíl – indoktrinaci. Jde ovšem o maturitu: na její zvládnutí bude mít tedy od nynějška nárok jen ten, kdo odolá pokušení zkušební arch zmačkat a otevřeně prohlásit, že takto manipulativní otázky jsou v rozporu s ideou svobodné školy a koneckonců i občanských práv. Maturitní vysvědčení se tak především stane výmluvným svědectvím ohebnosti a poddajnosti (v eurospeaku „flexibility“) a nezávisle uvažující mladíci i dívky už můžou začít přemýšlet o osudu šumavských medvědů.

Protože se blíží vánoční svátky, máme pro Vás jen jednu pozvánku – samozřejmě na Zelený čtvrtek: tentokrát bude ornitologický a mimořádně již 14. 12. a již od 16:15 h! Jestli jste si už zařídili zimní čtecí chvílky, nabízíme Vám tipy na dvě dobré publikace, ale samozřejmě najdete i texty na obvyklá témata. Počtete si o zákulisí údajné kolaudace Temelína i o přínosném semináři zaměřeném na využívání biomasy, pokračujeme v referování o případu lišovské skládky, který se ovšem netýká zdaleka jen Lišova, a informujeme, jak jsme společně s Rosou spolupracovali při zjišťování slabin v českobudějovické dopravě z hlediska chodců a cyklistů. Vracíme se i k Ekofilmu a k listopadovému Zelenému čtvrtku o přehradách. No a až budete chtít vyrazit do přírody nadýchat se čerstvého vzduchu, nezapomeňte si přibalit naši tabulku největších znečišťovatelů. Tvůrci Ďáblíka Vám děkují za přízeň a přejí klidný advent a radostné Vánoce.

Tomáš Malina

Jak si úřady zkolaudovaly Temelín

V poslední době je okolo jihočeského betonového Otesánka – jaderné elektrárny Temelín – zase pěkně živo. Týká se to i Cally, neboť jsme byli účastníky kolaudačních řízení. Ale jen do té doby, než nás krajští úředníci ve spolupráci s ČEZem z řízení vyloučili, aby ihned, jakmile vyloučení nabylo právní moci (po očekávaném zamítnutí našeho odvolání u Ministerstva pro místní rozvoj), kolaudační rozhodnutí vydali. To opět bleskurychle ve spolupráci investora s úřadem nabylo právní moci. Nám nyní nezbyvá nic jiného, než se s pomocí právníků obrátit na Nejvyšší správní soud, aby podobné praktiky přezkoumal.

Pokud ale ČEZ do médií vytruboval, že Temelín je tímto zkolaudován, pak lhal. V těchto dnech probíhá druhá polovina kolaudace u vodoprávního úřadu v Týně nad Vltavou. Jenže současně s ní se opětovně jedná o našem vyloučení. A pro jistotu úřad ponechal na kolaudaci jen několik nepodstatných záležitostí a při

prvním pokusu v loňském roce kolaudované technologické celky vynechal. Rozuzlení nebylo do uzávěrky Dáblíka známo, ale je lehce předvídatelné.

Kolaudace Temelína ale souvisí také s česko-rakouskou dohodou z Melku. V ní se česká strana zavázala, že než uvede JE Temelín do komerčního provozu, odstraní řadu technických nedostatků. Proces z Melku byl sice formálně ukončen, některé závažné problémy, které přímo souvisejí s jadernou bezpečností (souběžná vedení vysokoenergetických potrubí, kvalifikace bezpečnostních ventilů) však dosud vyřešeny nebyly. Na tento fakt upozornila i rakouská expertní komise, která v této souvislosti jadernou elektrárnu Temelín navštívila v září 2006.

Vedení vysokoenergetických potrubí na úrovni 28,8 m v JE Temelín je charakterizováno dlouhými úseky potrubí s mnoha svary. Tento způsob vedení neodpovídá praxi obvyklé v zemích Evropské unie, např. v německých či francouzských elektrárnách je potrubí vedeno v krátkých úsecích, bez svarů. Způsob aplikovaný v JE Temelín přináší riziko prasknutí potrubí, což by mohlo vést k havarijním stavům v elektrárně. Podle našich informací nebyly také splněny požadavky na kvalifikaci bezpečnostních a vypouštěcích ventilů ostré páry.

U příležitosti bilaterální schůzky rakouských expertů s českým Státním úřadem pro jadernou bezpečnost se 7. listopadu před úřadovnou SÚJB konal happening českých ekologických organizací, který upozornil na propojení mezi ČEZ a státním dozorem. U vycpaných figurin ředitele ČEZ Romana a ředitelky SÚJB Drábové na člunu se nakonec přišla nechat fotit i ředitelka osobně.

Jaderná elektrárna Temelín se i nadále potýká s řadou poruch, které si vynucují její časté odstávky. K nejzávažnějším problémům patří problémy s palivem od firmy Westinghouse, na které jsme před časem upozorňovali. Deformace a prodření palivových prutů vedly k odstávce a i v dalších letech povedou k původně neplánovaným pauzám. Experti počítají s využitelností Temelína v příštím roce jen na 75 %. I tak se provozem zbytečně zvyšuje riziko nehody a úniku radionuklidů do životního prostředí. Podle našeho názoru by Temelín s těmito vadami vůbec neměl být provozován.

Edvard Sequens

Biomasa na akademické půdě

Dne 21.11.2006 se ve Výzkumném ústavu zemědělské techniky (VUZT) v Praze Ruzyni uskutečnil za podpory Ministerstva zemědělství odborný mezinárodní seminář „Zemědělská technika a biomasa v roce 2006“, který zahrnul na dvacet odborných přednášek věnovaných tématu pěstování energetických plodin a potenciálu využití biomasy v energetice.

Seminář zahájil Ing. Zdeněk Pastorek, CSc., ředitel VUZT, který úvodem vyjádřil podporu výzkumným aktivitám a odstraňováním bariér tvořených lobbyistickými zájmy. Zdeněk Abraham z VUZT ve své přednášce porovnal ekonomiku produkce biopaliv s běžnými cenami a využitím hnědého uhlí. To demonstrovalo nutnost vyřešit otázku dotačních titulů i jiných forem podpory, neboť bez nich zůstává využití travních plodin a energetických rostlin nereálné. Se vzrůstajícími plochami trvale travních porostů a při současném snižování stavů v živočišné produkci se nejen u nás nabízí možnost traviny energeticky využívat v bioplynových stanicích či v přežralé sušší formě jako palivo.

Zdeněk Lyčka z firmy Ling Krnov v souvislosti s tím upozornil na cca 20x vyšší obsah agresivních spalin a popelovin v alternativních palivech oproti dnes již běžným dřevěným briketám. Myšlenku využití travin pro energetiku podpořili kolegové ze Slovenska, kde trvalé travní porosty zaujímají až 20% produkčních ploch. Potenciál využití biomasy v bioplynových stanicích v kombinaci s využitím chlévského hnoje zde může znamenat nejen cestu energetické soběstačnosti malých územních celků, ale současně i druhotnou produkci kvalitního organického hnojiva. František Zacharda z Technického zkušebního ústavu zemědělského ve slovenské Rovince kritizoval výrazný pokles stavů zemědělské techniky u nás i na Slovensku a hodnotil aktuální investice do mechanizace na české i slovenské straně.

Další zajímavou přednáškou bylo využití odpadního dřeva ze sadů a vinic jako suroviny pro výrobu bioenergetických produktů či příspěvek pana ing. Sladkého z VUZT o získávání butanolu. Ten je o 30% výhřevnější než bioetanol a jen o 5 % méně výhřevnější než benzín se kterým je možno ho mísit v širším poměru a cenově je butanol srovnatelný s benzinem. V kanceláři sdružení Calla je k nahlédnutí sborník přednášek z tohoto semináře.

Hana Gabrielová

Veřejným projednáním spor o skládku končí, nebo začíná?

Úvodem musím konstatovat, že správní orgán stejně jako neakceptoval náš požadavek na posouzení nulové varianty ve zjišťovacím řízení, nevyužil možností daných mu zákonem a nevrátil předkladateli dokumentaci k dopracování. A to i přes skutečnost, že výhrady k jejímu obsahu neměla pouze občanská sdružení, ale i Česká inspekce životního prostředí a Krajský úřad – Jihočeský kraj. Tento postup se odráží i ve formulaci návrhu na stanovisko a celý proces postrádá smysl komplexního posouzení. Jak jinak si vysvětlit požadavek zpracovatele posudku, který se sice ztotožňuje s připomínkami upozorňující na rizika únosnosti, stlačitelnosti a stability staré vrchní skládky, avšak tento zásadní problém odkládá do následných správních řízení. Otázkou tedy je, zda se jedná o nekompetentnost zpracovatele posudku, nebo o alibismus správního orgánu! Naše stanovisko k posudku, zpracované ing. Oblukem, vycházelo jednak z vlastního posudku, ovšem opíralo se i o poznatky získané nejen v průběhu tohoto procesu EIA, ale i z předchozího v roce 2000. A to není samozřejmě žádoucí, porovnávat jednotlivé analýzy, předkládat argumenty v podobě posudků a opírat se o zájem a paměť občanů. A jak jsem zjistil při veřejném projednávání, může to být klasifikováno jako šíření poplašných informací! Takže namísto pochvaly za pomoc při zapojení občanů do celého procesu - nařčení! Pro informaci však uvádíme některé stěžejní pasáže z vyjádření k posudku.

Stávající areál skládky má limitující možnosti ukládání odpadu a nelze kalkulovat s tím, že rozloha areálu je totožná se skládkovou kapacitou. Tento postup navádí k úvaze, že stejně jako je snaha v současné době využít navýšení skládky na tzv. starou vrchní skládku, nebude se jednat o etapu poslední, ale lze počítat s tím, že v případě realizace záměru předloží společnost A.S.A. České Budějovice po třech letech záměr na etapu rozšíření skládky s využitím tzv. spodní staré skládky severní i jižní část. To, že se společnost A.S.A. takto chová k městu Lišov, veřejnosti a správním orgánům, je tristní a lidově je nazýváno „salámovou metodou“.

Rozpor v kapacitě a užitečném objemu stávajícího tělesa skládky nalzáme v předkládaném záměru a provozním řádu. Záměr uvádí užitečný objem 450 000 metrů kubických, kdežto platný provozní řád schválený jako součást rozhodnutí o integrovaném povolení Krajským úřadem – Jihočeský kraj dne 7.5.2004 uvádí kapacitu skládky 402 000 kubických metrů při ukládání 35 000 – 42 000 tun ročně. Naopak záměr předpokládá návoz odpadu na stávající úrovni 40 000 tun, tj. 40 000 kubických metrů! Jak je tedy zřejmé, předkladatel si nedělá příliš starosti s kapacitou a faktorem hutnění. Rovněž se nezabývá (a uvedený postup správního orgánu mu vychází vstříc) alternativou ukončení skládkování dle platného stavebního povolení a provozního řádu, tj. v roce 2007. Nebere v úvahu procesní a správní lhůty a prostě kalkuluje, že v průběhu roku 2007 bude stavba dokončena. Na tuto skutečnost posudek vůbec nereaguje! Stejně tak je mlčky přecházena skutečnost, že ve vztahu ke krajskému plánu odpadového hospodářství i POH města České Budějovice musí dojít ke snížení množství odpadu ukládaného na skládky. Takže tímto způsobem, tj. ustálenému množství ukládaného odpadu za rok (40 000 tun – kubiků?) buď nedojde ke snížení odpadu z Českých Budějovic, nebo A.S.A. rozšíří svozovou oblast v duchu svého podnikání na úkor životního prostředí. Bylo by rozhodně tedy na místě požadovat transparentní předložení svozové oblasti. Pokud se jedná o soulad s územně plánovací dokumentací, pak je nutno zdůraznit, že lokalita je řešena funkčně, a ne kapacitně!

Nelze souhlasit s konstatováním, že „některé nepřesnosti, resp. nedopatření v dokumentaci nemohly ovlivnit provedení hodnocení vlivů záměru na životní prostředí“ zvláště ve vztahu k absenci studie únosnosti, stlačitelnosti a stability vrchní staré skládky. Odsouvat řešení tohoto základního rizika do následných správních řízení, kdy se většina správních orgánů odvolává na závěr posuzování vlivů, je nezodpovědné, alibistické a nekompetentní. Tento přístup znevažuje institut procesu posuzování vlivů na životní prostředí.

Kumulace vlivů s aktivitami společnosti A.K.U.P.I. spol. s r.o. v sousedním hliníku se při jeho zavážení interním odpadem(!) nepřipouští, přestože se tyto aktivity nepopírají. Jaká je tedy věrohodnost zpracované dokumentace, když předkladatel a zpracovatel nezaregistrují, co se odehrává za plotem? Specifikace ukládaných odpadů vydaným rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje pro společnost A.K.U.P.I. je rozdílná se zjištěním a podaným podnětem ČIŽP. Takže kumulaci vlivů lze nejen předpokládat, ale i prokázat, alespoň co se týká ovlivnění povrchových a podzemních vod. „Vytěžené hliníky ve kterých se skládky nalzájí, představují plošnou drenáž, která dalekosáhle působí na své okolí. Dokladem je to, že hliniště byla zatopena ne srážkovou vodou, ale především podzemní, přitékající z výše položených částí povodí lokality, tj. voda přitéká a zase bude odtékat“. (posouzení fy EKO-ANALYTIKA 2000).

Navíc uvedené „sousední“ aktivity se negativně odrážejí v ochraně částí biotopu uvažovaném jako kostra pro vytvoření cílového prvku ekologické stability. Ostatně nezbytné kácení dřevin v prostoru mezi vrchní a stávající skládkou výrazně omezí tuto realizaci, nehledě ke skutečnosti, že nedojde k naplnění příslušných podmínek stavebního povolení vydaného stavebním úřadem Lišov pro stávající skládku ve vztahu

k biologické rekultivaci a začlenění skládky do krajiny.

Nemůžeme souhlasit s hodnocením zpracovatele posudku, že i při ukončení ukládání odpadů na skládku nelze očekávat automatické vymizení obslužné dopravy areálu. Dopravu související s navážením rekultivačních materiálů není možné porovnávat v četnosti ani v jejím vlivu (úlety odpadků a pod.) s celodenním provozem při svozu odpadků.

Vlastní skládka představuje velký zdroj znečištění. K tomuto faktu přistupuje nedodržování provozního řádu související zejména s technologickým postupem ukládání odpadu a rekultivací skládky. Specifikou je časté zahoření skládky v Lišově a nelze v tomto směru souhlasit s hodnocením zpracovatele posudku. Provozní řád má zajišťovat, že skládka hořet nebude. Pokud se tak stane, má být neprodleně nalezena a odhalena příčina. Pokud hoří opakovaně, existují pouze dvě možnosti. Buď byl porušen provozní řád nebo tento provozní řád nesplňuje zákonem stanovené a pro všechny platné podmínky. Zahoření skládky v Lišově nelze zlehčovat a podceňovat. Zvláště ze zahraničních studií je prokázána dramaticky vysoká koncentrace dioxinu v ovzduší i ve zbytcích hoření skládky odpadu. Vzhledem ke způsobu a druhu odpadů vzájemně působících v reakcích je to při nedokonalém spalování, ke kterému na skládce dochází, naprosto logické a nezpochybnitelné!

Nelze vycházet pouze z měření HZS, neboť tato měření nepodchycují ani polyaromatické uhlovodíky (PAU-PAH), které jsou mnohdy rakovinotvorné, mutagenní či jinak nebezpečné a přetrvávají dlouho v životním prostředí. Ignorovány jsou bohužel i „banální“ prachové částice, vlastně jemná frakce produkovaná požáry.

Opětovně poukážeme na nedostatek ve zpracování bilance vody. „Při analýze průsakové vody ze skládky bylo HZS dne 17.9.2006 zjištěno, že vzorek povrchové vody z drenážní stoky skládky vykazuje vysoké nadlimitní ukazatele přípustného znečištění povrchových vod, a proto by mohl únik skládkové vody mimo areál skládky představovat jisté riziko pro znečištění podzemních a povrchových vod v okolí skládky“. Není to snad dostatečný důkaz rizika umístění skládky v chráněné oblasti podzemní akumulace vod? Jak je možné, že zpracovatel posudku tento fakt pomíjí? Přesto, že tzv. sběrný dvůr, který byl zahrnut v roce 2000 do provozního řádu, neplní v areálu skládky svou funkci a je pouhou formalitou k naplnění vize o pomoci městu v třídění odpadu, není tato skutečnost vůbec zmíněna a hodnocena. Nelze souhlasit se závěrem zpracovatele posudku, že záměr nepředstavuje významné terénní úpravy. I když je hodnocení dopadů na krajinný ráz speciální kapitolou, nelze opomenout přípravu území, kácení stromů a hlavně zemní práce spočívající v zásahu do povrchové rekultivace vrchní staré skládky. Rovněž vlastní technologie nadúrovňového skládkování představuje významné terénní úpravy a je nepochopitelné, že tato skutečnost je opomíjena. Při hodnocení vlivu na obyvatelstvo nelze souhlasit s hodnocením zpracovatele posudku, neboť toto hodnocení nevychází z praktických a objektivních poznatků, nýbrž pouze tlumočí subjektivní názor předkladatele. Jak jinak by mohl zlehčit názory a poznatky zde žijících občanů vyjádřené ve výše zmíněné petici a mnohokrát opakovaných stížnostech, avšak bohužel ze strany místní státní správy neakceptované. Kromě arogantního zdůraznění pronikání fyzikálních a chemických škodlivin bezpečně pod stanovený limit je pouze výsměchem občanům a nevládním organizacím upozorňujících na provoz skládky tvrzení, že „potenciální nepříznivé dopady na pohodu, kvalitu života a zájmy obyvatelstva budou malé a nevyvolávají mezi lidmi četné negativní a obranné postoje“. Nutno tedy znovu připomenout petici proti rozšíření skládky v roce 2000 podepsanou 600 občany, stížnosti občanů z Miletínské ulice a v neposlední řadě i současně probíhající petiční akci „Za lepší recyklační služby v jižních Čechách“ obsahující i požadavek na nerozšiřování skládek. Tuto petici podepsalo více jak 1500 občanů.

Nemůžeme souhlasit s hodnocením od zpracovatele posudku, že s ohledem na stávající zkušenosti při provozu skládky nelze při dodržování správného technologického postupu očekávat zvýšenou úroveň emisí pachových látek, která by byla příčinou obtěžování obyvatelstva. Opak je v tomto případě pravdou; stejně jako hodnocení případů zahoření, kdy vlastně zpracovatel přiznává, že výsledky posledního zahoření neměl při zpracování posudku k dispozici!

Nelze souhlasit s hodnocením od zpracovatele posudku s tím, že s ohledem na výsledky Aktualizace analýzy rizik se za zásadní nezbytné opatření především považuje, aby pro následná správní řízení bylo na základě studie únosnosti, stlačitelnosti a stability tzv. vrchní staré skládky doložena další studie

dokládající, že nehrozí změna tlaku a teploty uvnitř staré vrchní skládky jejím zatížení plánovanou novou skládkou a tím také vznik zahoření. Že nedojde tlakem plánované nové skládky k vytlačování uloženého odpadu v tělese vrchní staré skládky do boků a že vrchní stará skládka bude stabilní. Tato studie měla být součástí posuzování vlivů a její požadavek pouze stvrzuje námi opakovaná rizika, která pod vlivem mimořádných okolností či selhání lidského faktoru mohou mít neomluvitelné následky na životním prostředí a zdraví obyvatel.

Nemůžeme souhlasit ani s dalším hodnocením, neboť „relativně biologicky bezvýznamné území“ je pouze výsledkem intenzivní činnosti související s ukládáním odpadů v posledních deseti letech. Před rokem 2000 se jednalo, jak je u vytěžených děl obvyklé, o kvalitní biotopy ovlivněné příznivě sukcesí. Fragменты těchto biotopů se měly stát kostrou pro vybudování nového interakčního prvku. Hodnocení vlivu na krajinný ráz zpracované v rámci dokumentace je nad rámec metodiky obsáhlé a nepopírá změnu v modelaci krajiny a tedy zásah do krajinného rázu. Ostatně tentýž autor to tvrdil již v roce 2000 a nyní se odvolává na nepříznivý stav způsobený vlivem skládkování. Zavádějící je v této souvislosti porovnávání konečné koty skládky 489,61 n.m. a nejvyšší koty terénu. Vypovídající a zpochybňující jsou vizualizace předložené v dokumentaci a zahrnující i provozní halu. Neopomenutelný fakt ve vztahu k narušení krajinného rázu je časový horizont dosažení cílového stavu začlenění, pokud vůbec lze v tomto případě uvažovat o začlenění stavby skládky do krajiny. Závěrem jsme ve stanovisku k posudku požadovali, aby s přihlédnutím k výše uvedenému a při zohlednění zaslaných stanovisek dotčených orgánů státní správy, zejména pak ČIŽP a Krajského úřadu Jihočeského kraje, nebylo vydáno předkladateli záměru společnosti A.S.A. České Budějovice, spol. s.r.o. souhlasné stanovisko!

Jaký byl vlastní průběh veřejného projednávání? O tom v příštím čísle, neboť na rozdíl od ministerstva životního prostředí, dalších úřadů i společnosti .A.S.A. vydaným souhlasným stanoviskem může končit proces EIA, ale rozhodně ne spor o skládku v Lišově. Dnes tedy pouze ilustrační snímek, ovšem bohužel bez zvukové kulisy.

Vladimír Molek

Skládka Lišov opět hořela

Jak je již letos zvykem, skládka v Lišově zase zahořela (v tomto roce potřetí...) – a to pro předkladatele návrhu na její rozšiřování v celkem nevhodnou dobu – pár dnů před veřejným projednáváním tohoto záměru.

Veřejné projednání, z něhož byl pořízen oficiální zvukový záznam, proběhlo ve středu 29.11. od pěti odpoledne a skončilo až v půl jedenácté... Občané se totiž o skládku a její negativní dopady velmi zajímají a jednoznačně vyjádřili podporu původní variantě, která dosud platí, tzn. ukončení skládkování v roce 2007.

Vzhledem k tomu, že o Lišově píšeme v Ďáblíku pravidelně, a i v tomto čísle na více místech, podělím se jen o pár dojmů, které jsem si z jednání odnesl. Především prostředí – vše se odehrávalo v relativně malé místnosti, kam přišlo skoro sto lidí. V místnosti bylo tedy horko a vydýchaný vzduch, což určitě nebylo příjemné ani „divákům“ ani předsedajícím. Žádné občerstvení nebylo zajištěno (i když je pravda, že by mohlo budit podezření z uplácení ☺).

Akce zaujala média – přítomen byl Český rozhlas, Tv Nova a dokonce dvě kamery ČT (zpravodajství a pořad „Nedej se“), přišli ale i kompetentní lidé z krajského úřadu, magistrátu ČB, samozřejmě z Ministerstva ŽP a místní starosta (je příznivcem rozšíření skládky) a několik zastupitelů (např. MUDr. Chlouba, který zastával stanovisko, že o skládce nemá rozhodovat zastupitelstvo, ale všichni občané města).

V průběhu večera začala atmosféra v sále logicky houstnout – lidé navíc nepřipustili ani přestávku (z obavy, že by mnozí znechucení odešli a celá akce by tak poněkud ztratila smysl).

Příčin ale bylo pochopitelně více – přispěl k tomu mj. i posuzovatel návrhu (V. Obluk), který nasadil zdržovací taktiku – dlouhé minuty např. „vyprávěl“ o lokálních požárech, naprosto evidentní věci. Mluvil o tom, kolik bylo (jak málo) požárů v minulých letech. Letošní rok, kdy jich bylo nejvíc, nezmiňoval, neboť posudek byl zpracováván ještě před požáry. Zajímavé – takže důležitá není realita, ale to, co je napsáno v papírech. To už tu ale jednou bylo, ne? V rámci svého mluvního cvičení se vyjadřoval i ke krajinnému rázu. I malé dítě ale snad pochopí, že když se někde naveze hromada odpadů, vznikne tam kopec, který tam dříve nebyl a čím větší ten kopec je, k tím větší změně

krajinného rázu dochází... Ovšem je asi pravda, že moderní člověk si již zvykl na ledacos, takže nějaký kopec navíc ho nemůže překvapit (jinde přeci díky těžbě zase kopec zmizí, takže se to pěkně vyrovná...).

Podobně zpracovatel záměru (oznámení pro EIA) mlžil, jak mohl – např. při srovnávání navýšení provozu v případě rozšíření skládky či problémech vznikajících dopravou současnou. Není divu, že se občané dostávali do varu (jeden z nich dokonce vykřikoval cosi o defenestraci) – nešlo jim jen o tento večer, ale o trvalé újmy, které jim skládka působí – vždyť na lišovské skládce končí skoro polovina odpadů celého kraje! Jak se zdá, tito občané z toho mají jen problémy – i když obec Lišov za skládku získává miliony korun ročně, jejich problémy (smrad, hluk, překračovaná povolená rychlost) dlouhodobě nikoho z odpovědných činitelů nezajímají...

V diskusi tak díky mnoha příspěvkům místních občanů i opakovaným vystoupením zástupců NNO (mj. p. Uváčička z Arniky a aktivní věcné a místy i emotivní projevy V. Molka z Cally) postupem času vyšly najevo zajímavé skutečnosti. Jednou z mnoha nehorázností je obcházení provozního řádu (resp. jeho sepsání tak, aby bylo možno takto jednat) v otázce dovozu odpadu v nočních hodinách a o víkendu. Občané si stěžovali, že je v noci budí auta, třese se jim nábytek (židle, stoly, dokonce i postel), že vozy firmy ASA dennodenně porušují dopravní předpisy (místo předepsané rychlosti jezdí až 80 km / hod.) atd.

Zástupci firmy se nejdříve snažili vše zahrát do autu, ale nakonec přiznali, že přestože je skládka oficiálně v provozu na jednu směnu, pro vlastní auta to neplatí, takže mohou jet na skládku v podstatě kdykoli. Nad tím se pozastavovala i paní Baboučková, která jednání moderovala a stále se snažila uklidňovat občany, mírnit emoční projevy a stavět se k záměru neutrálně a jakoby objektivně.

Problémů je v Lišově mnoho, mj. absence léta slibovaného a potřebného obchvatu (centrem ve dne projíždí jedno auto za druhým). Skládka situaci jen vyhorčuje – všichni se těšili, že už se blíží konec alespoň této zátěže a nyní jim hrozí, že si každé tři roky ASA vynutí nějaké nové možnosti pro pokračování své „bohulibé“ a zřejmě velmi výnosné činnosti, a to bez ohledu na narůstající rizika a protesty místních.

Smutné je, že se úřady nesnaží hodnotit situaci komplexně a spokojují se s jednotlivými posudky a stanovisky (např. geologové se dušovali, že dle průzkumných vrtů ze skládky vytéká takřka pitná voda – patrně tím pitnější, čím vícrát skládkou projde... - že by se rodila konkurence Dobré vodě? :-). Potěšující je na druhou stranu fakt, že se o své odpady začínají zajímat někteří budějovičtí zastupitelé (např. S. Mlčoch byl jednání přítomen).

O vývoji situace vás budeme i nadále informovat.

Petr Drahoš

Kdo nejvíc znečišťoval jižní Čechy?

Sdružení Arnika zveřejnilo žebříčky provozů, které vypouštějí nejvíce škodlivin do vzduchu, vody, půdy či odpadů. Vychází přitom z Integrovaného registru znečišťování (IRZ), který je veřejně přístupný na internetových stránkách <http://www.irz.cz>.

Do registru svá data ze zákona vkládají samy firmy. Protože zde ale veřejnost nenajde přehlednou souhrnnou tabulku, zpracovává je Arnika. Tato databáze je jedním z neúčinnějších nástrojů, jak snížit emise toxických látek z konkrétních provozů. Žádná firma totiž nestojí o pověst největšího znečišťovatele životního prostředí, a proto se snaží sestoupit alespoň o nějakou příčku níž. V USA se díky zprovoznění registru a programu motivujícímu ke snižování množství vypouštěných látek podařilo snížit emise toxických látek o 46 % během pěti let.

Protože každá látka působí jinak na lidské zdraví či na životní prostředí, není možné určit největší znečišťovatele pouhým součtem vypouštěných emisí. Arnika se proto soustředila na rakovinotvorné látky, látky poškozující rozmnožování (reprotoxické), perzistentní organické látky, látky poškozující ozónovou vrstvu Země, skleníkové plyny, plyny přispívající ke tvorbě kyselých srážek, styren a rtuť. Informace do registru letos (za rok 2005) ohlásilo 68 provozů na území Jihočeského kraje, což je o jeden více ve srovnání s minulým rokem. Nejčastěji ohlašovanou látkou byl amoniak (čpavek), tedy látka typická pro zemědělské provozy.

Kdo se tedy umístil na špici jihočeského žebříčku za rok 2005? Teplárna v Českých Budějovicích na Novohradské ulici vyšla nejhůře ze srovnání s ostatními znečišťovateli Jihočeského kraje v několika oblastech – vyprodukovala nejvíc rtuť, vypouští nejvíce skleníkových plynů a je druhá v produkci plynů způsobujících kyselou srážku ze všech zdrojů znečištění v Jihočeském kraji.

Výrobce zapalovacích svíček Brisk Tábor díky používání a vysokým emisím potenciálně karcinogenního tetrachlorethylenu pro změnu vede tabulku původců rakovinotvorných a potenciálně rakovinotvorných látek. Papírna ve Větřní, která vypouští do životního prostředí stejnou látku, se umístila hned na druhém místě ve stejné tabulce.

Jihočeské energetické provozy mají podle dat z IRZ ještě další specifika: Teplárna Písek figuruje díky vykázaným emisím dioxinů do ovzduší ve výši jednoho gramu I-TEQ v první desítku největších zdrojů znečištění perzistentními organickými látkami v České republice. Jaderná elektrárna Temelín je jediným provozem, který vypustil v roce 2005 do životního prostředí látku poškozující ozónovou vrstvu Země, konkrétně se jednalo o 108 kg měkkých freonů používaných k čištění chladicích věží. Každý atom chlóru uvolněný z freonů přitom může v ozónové vrstvě Země rozbít až deset tisíc molekul ozónu. Data z IRZ pro Jihočeský kraj podtrhují potřebu zavést účinnější úspory energie a alternativní energetické zdroje, které nezatěžují životní prostředí emisemi škodlivých látek.

„IRZ jako jedinečný informační nástroj nejen pro veřejnost, ale i pro státní správu má být výrazně omezen. Zrovna u největšího jihočeského znečišťovatele tetrachlorethylenem, Brisku Tábor, není jisté, zda se lidé ještě za dva roky dozvědí, kolik nebezpečných látek vypustil. Nespadá totiž nejspíš do žádné z kategorií podniků, které budou mít podle nového zákona povinnost svá data do registru ohlašovat. Podle nového zákona se také lidé nedozvědí, zda jaderná elektrárna Temelín stále ještě vypouští látky poškozující ozónovou vrstvu Země či nikoliv. Jaderná energetika není na seznamu průmyslových oborů, které mají podle návrhu nového zákona povinnost ohlašovat data do IRZ. Považujeme to za výrazné omezení práva veřejnosti na informace o životním prostředí,“ řekl 10. listopadu na tiskové konferenci v Českých Budějovicích, které jsme se rovněž zúčastnili, vedoucí kampaně Arniky Budoucnost bez jedů RNDr. Jindřich Petrlík.

S využitím tiskové zprávy Arniky Edvard Sequens

Více informací o hodnocení a výsledcích najdete na: <http://bezjedu.arnika.org/irz.shtml>

Příloha: Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Jihočeský kraj

Tyto průmyslové provozy vypustily v Jihočeském kraji v roce 2005 nejvíce rakovinotvorných či pravděpodobně rakovinotvorných látek (kategorie 1, 2A a 2B podle IARC):

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	Brisk Tábor a.s.	Brisk Tábor a.s.	Tábor	7590,0
2.	JIP - Papírny Větrní, a.s.	JIP-Papírny Větrní, a.s.	Větrní	2436,0
3.	Styl, výrobní družstvo knoflíkářů	provozovna 02	Studená	2120,0
4.	EGE spol. s r.o.	EGE spol. s r.o.	Č. Budějovice	1072,0
5.	Fronius Česká rep. s.r.o.	Fronius Česká rep. s.r.o.	Č. Krumlov	536,8
6.	Teplárna České Budějovice, a.s.	Teplárna Č. Budějovice-Novohradská ul.	Č. Budějovice	100,7
7.	Teplárna Písek, a.s.	teplárna Písek	Písek	91,4
8.	Teplárna Strakonice, a.s.	Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice	15,4
9.	I. JVS a.s.	ČOV České Budějovice	Hrdějovice	10,0

Tabulka zahrnuje pouze emise. Nejsou zde zohledněny celkové přenosy (v odpadech a odpadních vodách), které na první místa katapultují společnosti zabývající se např. likvidací olova ze starých autobaterií. Více na <http://bezjedu.arnika.org/irz.shtml>. Do součtů byly zahrnuty látky vyhodnocené Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka.

Tyto průmyslové provozy v Jihočeském kraji v roce 2005 vypustily nejvíce reprotoxických látek (poškozujících rozmnožování) - pořadí bez oxidu uhelnatého:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	Teplárna České Budějovice, a.s.	Teplárna Č. Budějovice-Novohradská ul.	Č. Budějovice	100,7
2.	Teplárna Písek, a.s.	teplárna Písek	Písek	91,4
3.	Teplárna Strakonice, a.s.	Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice	15,4

Tyto provozy vypustily v Jihočeském kraji v roce 2005 nejvíce skleníkových plynů v přepočtu podle jejich schopnosti přispívat ke skleníkovému efektu:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	Teplárna České Budějovice, a.s.	Teplárna Č. Budějovice-Novohradská ul.	Č. Budějovice	500000000
2.	Teplárna Strakonice, a.s.	Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice	228936000
3.	RWE Transgas, a.s.	kompresní stanice Veselí nad Lužnicí	Veselí n./Luž.	18085704
4.	AES Bohemia spol. s r.o.	AES Bohemia	Planá n./Luž.	392673

Koeficienty přepočtu na potenciál přispívat ke skleníkovému efektu pro jednotlivé plyny jsou: pro oxid uhličitý = 1, pro oxid dusný = 310 a pro metan = 21. Metan vypouští kompresní stanice RWE Transgas, a.s. ve Veselí nad Lužnicí.

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2005 v Jihočeském kraji nejvíce plynů způsobujících vznik kyselých srážek:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	AES Bohemia spol. s r.o.	AES Bohemia	Planá n./Luž.	3156221
2.	Teplárna České Budějovice, a.s.	Teplárna Č. Budějovice-Novohradská ul.	Č. Budějovice	2375777
3.	Teplárna Strakonice, a.s.	Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice	1847383
4.	Teplárna Písek, a.s.	teplárna Písek	Písek	671159
5.	CENTROPOL CZ, a.s.	Teplárna Loučovice	Loučovice	227153
6.	MAVELA, a.s. Dynín	Rozmnožovací chov prasat Bzí	Dolní Bukovsko	73140
7.	Podnik živočišné výroby, a.s.	Provozovna Sedlice	Sedlice	72190
8.	Podnik živočišné výroby, a.s.	Vajax Strakonice	Strakonice	61980
9.	AGPI, a.s.	Lety - výkrmna prasat	Lety	60410
10.	RWE Transgas, a.s.	kompresní stanice Veselí nad Lužnicí	Veselí n./Luž.	51855

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2005 v Jihočeském kraji nejvíce styrenu:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	Styl, vyr. družstvo knoflíkářů	provozovna 02	Studená	2120,0
2.	Ege, s.r.o.	Ege, s.r.o.	Č. Budějovice	1072,0
3.	Fronius Česká republika, s.r.o.	Fronius Česká republika, s.r.o.	Č. Krumlov	536,8

Tyto průmyslové provozy v roce 2005 v Jihočeském kraji vypustily anebo v odpadech předaly nejvíce rtuti a jejích sloučenin:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg
1.	Teplárna Č. Budějovice, a.s.	Teplárna Č. Budějovice-Novohradská ul.	Č. Budějovice	100,7
2.	Teplárna Strakonice, a.s.	Teplárna Strakonice, a.s.	Strakonice	15,4
3.	Teplárna Písek, a.s.	teplárna Písek	Písek	10,2
4.	1. JVS a.s.	ČOV České Budějovice	Hrdějovice	6,0

Nad budějovickou dopravou s náměstkyní Popelovou

Přestože se Calla ani Rosa nyní dopravním otázkám nevěnují v žádném dlouhodobém projektu, určitě cítíme dopravu jako důležité téma. Proto se každý rok zapojujeme do organizace budějovického Dne bez aut, k němuž připravujeme Zelený čtvrtek, infostánek na náměstí apod.

Letos jsme vymysleli dopravní anketu, o níž obyvatelé projevíli velký zájem, popsali své problémy a do velkoformátové mapy vyznačili řadu problémových míst. Tato mapa putovala z náměstí do vědecké knihovny, kde si ji zhruba 14 dní mohli návštěvníci prohlížet a případně doplňovat podněty (ne přímo do mapy, nýbrž e-mailem, telefonicky apod.).

Pavel Hrubý připomínky z flip-chartu zpracoval a zaslal na Magistrát k dalšímu využití. Na základě této aktivity pak byla dohodnuta naše schůzka s paní náměstkyní Popelovou, která má mj. na starosti dopravu.

Přijati jsme byli vlídně, paní náměstkyně vypočítala úspěchy budějovické dopravní politiky a nutno přiznat, že se pak vypořádala s hlavními připomínkami občanů vyjádřenými v anketě.

Pro cyklisty např. slibuje lepší propojení Suchého Vrbného, sídliště Máj a Nemanic s centrem města a průjezdnost Průmyslové ulice po cyklostezce. Ovšem cyklopruhy v centru města (na Sadech, Lannova třída) zřejmě hned tak nebudou, a to z důvodu absurdního výkladu zákona o pozemních komunikacích dopravní policií – jízdní pruh prý musí mít šířku alespoň 2,5 m. Ovšem v Plzni nebo Břeclavi kupodivu nemusí – asi tam platí jiný zákon, nebo jsou tato města součástí jiných států...

Z nepochopitelných důvodů policie též brání zřízení přechodu pro chodce přes Rudolfovskou třídu v blízkosti Jeronýmovy ulice (u zastávek MHD), ačkoliv je přecházení díky hustému provozu v těchto místech velmi nebezpečné.

Naproti tomu realizaci cyklostezky vedené Dlouhým mostě mimo vozovku pro změnu blokuje postoj architekta, který nechce připustit žádné úpravy (pro cyklisty nízkého) zábradlí.

Dále jsme hovořili o preferenci MHD, nutnosti regulace individuální automobilové dopravy v centru města a o situaci chodců, kteří musí stále někde čekat na to, až na pár sekund blikne zelená... Zde jsme příliš nepořídili, neboť chodci prý zdržují auta i MHD. Tomu bych se docela divil – v běžných „centrálních zácpách“ to vypadá spíše tak, že jak auta, tak chodce zdržují zase jen auta, kterých je prostě moc! Přitom pěšky chodíme všichni, a je zvláštní, že si tuto situaci (včetně hluku a nutnosti dýchání výfukových plynů takřka na každém kroku) necháváme líbit.

Proti původnímu očekávání některých optimistů v Calle jsme nedostali žádnou nabídku práce (účast v komisi apod.) a ani příslib financování dopravních grantů magistrátu pro NNO jako výraz podpory pro řešení neutěšené situace (bylo nám doporučeno žádat o grant s dopravní tematikou v rámci vypsaného obecného grantu environmentální výchovy na EVVO *).

I tak se ale dá setkání hodnotit pozitivně – počkáme si ještě na vyjádření odboru architektury magistrátu, který nakonec podněty z ankety obdržel. Tato stanoviska vyvěsí Rosa na svých webových stránkách.

Petr Drahoš

*) Magistrát vyhlásil pro rok 2007 (uzávěrka je 15. ledna) následující témata podpory EVVO:

1. Poradenství obyvatelstvu v oblasti ochrany životního prostředí dle potřeb města
2. Využití volného času mládeže, zaměřené k přírodě a životnímu prostředí
3. Ekologická výchova na mateřských, základních a středních školách ve vztahu k území města
4. Stav a ochrana životního prostředí na území města
5. Volné téma – další formy ekologické výchovy pro obyvatele města

---

EKOFILM 2006 – Na misce vah

„Letos to nebude o katastrofách“ – tvrdilo se v tiskové zprávě, ohlašující letošní Ekofilm, snad pro uklidnění úhlavních bohatých, leč životní prostředí štědrě poškozujících sponzorů. Ale nakonec to i o katastrofách bylo.

Film „Nepříjemná pravda“, v němž bývalý americký viceprezident Albert Gore upozorňuje na globální ekologické hrozby s možnými katastrofickými dopady našeho jednání na všechn život na Zemi, zaplnil hlediště českobudějovického kina Kotva už v zahajovacím dni Ekofilmu a stal se tak jakýmsi (i když možná nechtěným) mottem festivalu.

Zatímco renomovaní vědci i osvědčenější politici si uvědomují, že výkyvy klimatu významně ovlivní také ekonomiku všech států, náš pan prezident žije zřejmě na jiné planetě, neboť klimatické změny považuje za „klasický podvod“ – jak sdělil svým posluchačům na nedávném semináři „Ekologické pravdy a mýty“ v Brně.

Tato rizika nepopřel přitom ani ČEZem dovezený, vskutku „nezávislý“ aktivista – prezident „Ochránců životního prostředí pro jadernou energii“ Bruno Combi ve své přednášce, jejímž cílem bylo upozornit na ekologické výhody atomové energetiky. Prázdnou téměř zejíci aula Jihočeské univerzity, v níž přednášel, a naopak hojná účast studentstva na promítání filmu „Černobyl – neviditelný zloděj“ svědčily ovšem o tom, že veřejnost vnímá také velmi neekologické aspekty jaderné energetické koncepce.

Dramaturgie doprovodných programů jakoby v posledních letech rozpačitě přešlapovala na místě. Výsledkem je kolísající kvalita zajímavých i méně zdařilých akcí, z nichž některé nemají větší ambice, než pobavit nenáročného konzumního obecenstva.

To platí např. o vystoupení jihočeské finalistky „Superstar“ Kristýny Peterkové, které navíc poškodil necitlivý zvukař a nesehraný hudební doprovod. Posluchači, zdeptaní nesnesitelným hlukovým znečištěním životního prostředí v sále, pokud během tohoto extempore neuprchli, s úlevou přivítali konec vystoupení a začátek promítání filmu. Trefně to komentovala mladá dvojice, sedící v řadě přede mnou: „Aspoň že teda třídí odpad...“ Některé „nedotaženosti“ v programu festivalu vnímají zřejmě nejen nostalgicky vzpomínající pamětníci – dle terminologie Mirka Patrika „staré olámané haluze“ ekologického hnutí.

Také diskuse s herečkou Květou Fialovou, přes její nesporné umělecké i lidské kvality, by patřila spíše než na Ekofilm k oslavám jejího životního jubilea.

Ve snaze přiblížovat Ekofilm co nejbliže k masám se tak může postupně rozpustit hlavní poslání festivalu v myšlenkově rozbředlý, vše relativizující happening. Pak ovšem mohu pouze doporučit méně Al Gora a více laškovného doktora Sádla, jenž hlavní příčinu ekologických problémů lidstva lakonicky shrnul v konstatování, že „lidi se nemodlej – a když už se modlej, tak blbě“.

Osobně mne nejvíc potěšila vzrůstající aktivita studentů Jihočeské univerzity, sdružených v Institutu aplikované ekologie DAPHNE ČR, kteří si část programu, probíhající na akademické půdě, organizují sami.

Jaroslava Brožová

P.S.: Pořadající Ministerstvo životního prostředí perem Jakuba Kašpara před rokem podrážděně reagovalo na dva články v Krasci, které nejen chválily, ale též kritizovaly to, co dlouholetým aktivistům v ochraně přírody připadalo na Ekofilmu méně úchvatné. Přes nesporně stále vzrůstající kvalitu hlavní náplně festivalu, jíž je přehlídka filmů o životním stylu a prostředí, mělo by MŽP naslouchat i méně pochvalným ohlasům a brát je jako užitečnou zpětnou vazbu, nikoliv jako útok na celý Ekofilm, za jehož výdrž i po 32 letech jsme my, pamětníci, všem organizátorům vděční.

Jak potopit jižní Čechy?

Ministerstvo zemědělství připravilo Plán hlavních povodí České republiky, v němž – kromě řady pozitivních kroků – plánuje územně hájit na dvě stě lokalit v říčních nivách potenciálně vhodných pro stavbu přehrad. V Jihočeském kraji tak má být chráněno 7 120 ha pro budoucí možnou výstavbu 19 přehradních nádrží. Například je uvažováno o sputání Vltavy přehradami Český Krumlov, Rájov, Dívčí Kámen a Břeží, zatopení údolí Lužnice mezi Bechyní a Tábořem nebo rozsáhlého území na Stropnici přehradou Komařice. Možná novým Orlíkem pak má být nádrž Krkavec na Nežárce na ploše téměř 2 000 ha.

Pokud nyní připravený vodohospodářský plán schválí vláda, budou muset jednotlivé krajské úřady zapracovat ochranu lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod do svých územních plánů. Naštěstí se podařilo odvrátit původní představu zpracovatelů vyhlásit ve všech vybraných místech stavební uzávěru. Ale je to opravdu výhra, když se se starými, socialistickým megalomanstvím poznamenanými projekty nadále počítá? Plán na stavbu přehrad v předloženém rozsahu je nesmyslný, mnohé z navržených nádrží nemají opodstatnění. Zvláště v porovnání se škodami, které by jejich realizací vznikly. K čemu všemu u nás dojde v souvislosti s globální změnou klimatu je nezodpovězenou otázkou. V každém případě je

ale mnoho možností, jak zadržet vodu v krajině šetrným a přirozeným způsobem i bez stavby betonových hrází.

Dalším problémem je způsob, kterým Ministerstvo zemědělství, avšak i Ministerstvo životního prostředí během procesu projednávání vlivů koncepce na životní prostředí (tzv. SEA) pracovaly s veřejností. Většina jihočeských starostů o plánech a možnostech je připomínkovat vůbec nevěděla. Selhal i jihočeský krajský úřad, jehož připomínky bychom v SEA marně hledali. Navíc slovy arch. Bočka zodpovědného za krajské územní plánování: „Zájemci si mohli plán přečíst třeba na internetu. Úředníci s ním nemohli seznámit jednotlivě přes šest set obcí v zemi.“ Domníváme se, že ze zákona veřejný proces hodnocení vlivů na životní prostředí by měl být z tohoto důvodu zopakován.

Abychom informaci o plánech vodohospodářů dostali k veřejnosti, uspořádali jsme listopadovou diskusi v rámci Zelených čtvrtků pod názvem „Jak potopit jižní Čechy?“. O vzniku a budoucích osudech Plánu hlavních povodí jsme diskutovali s Michalem Pravcem z odboru ochrany vod a s Jolantou Vondrovou z

odboru ekologie krajiny a lesa pražského Ministerstva životního prostředí. Potěšující bylo, že přijela i řada dotčených starostů. V nynějším období je nezbytné vyjadřovat svůj nesouhlas jak Ministerstvu zemědělství, tak i vedení Jihočeského kraje, které se bude k Plánu hlavních povodí ještě před projednáním ve vládě vyjadřovat. V příštím roce pak budou zpracovávány Oblastní plány povodí (u nás oblast Horní Vltava), které by měly představy o nádržích zpřesnit.

Edvard Sequens

Více informací o problematice přehrad: www.stopprehrade.cz, www.mze.cz,
http://www.rozhlas.cz/radionaprani/archiv/?p_po=342 – pořad českobudějovického rozhlasu *Přímá linka* z 15. 11. 2006 věnovaný přehradám

Antonín Pelíšek: A po nás planina

Kniha je napsaná podle vyprávění kronikáře Františka Vrzáka, který pochází z dnes již neexistující osady Podhájí. Mapuje jeho život a zároveň osudy vesnic, které musely ustoupit výstavbě jaderné elektrárny Temelín. Čtenáři se dozvědí, jak v dnes již zapomenutých obcích probíhala pozemková reforma, okupace, zřizování jednotných zemědělských družstev, normalizace a vystěhování lidí i likvidace vesnic v osmdesátých a devadesátých letech 20. století.

Předmluvu ke knize napsala Nad'a Johanisová, doslov pak Václav Cílek.

Na vydání knihy se podílely občanské sdružení Jihočeské matky, V havarijní zóně jaderné elektrárny Temelín a Nadace Partnerství Brno.

Vydalo nakladatelství PENI, 2006; počet str. 123; cena: 150 Kč. Knihu je možné objednat na adrese: Jihočeské matky, o.s. Nová 12, 370 01 České Budějovice; tel., fax: 387 312 650 e-mail: jcm@ecn.cz

Energie z biomasy

Kniha od autorů Karla Murtingera a Jiřího Beranovského se zabývá různými aspekty energetického využití biomasy. Důraz je kladen na široké možnosti tohoto druhu paliva. Podrobně je probráno uplatnění biomasy k vytápění domů a ohřevu vody, použití biopaliv pro osobní automobily a výroba elektřiny a tepla z bioplynu. Publikace rovněž uvádí, jak se dá biomasa výhodně spojit s dalšími zdroji energie tak, aby výsledný efekt byl optimální z hlediska ekonomického i ekologického. Kniha je určena široké veřejnosti. Čtenář se dozví, jak konkrétně může jednotlivé formy biomasy využít ve svém domě nebo bytě, jaká zařízení jsou k tomu potřeba, kolik je nutné do nich investovat i jak se určuje efektivita a doba návratnosti těchto investic. Prodejní cena je 145 Kč a objednat si můžete u Vydavatelství ERA, distribuce@erag.cz nebo spolu s ostatní produkcí na www.erag.cz.

Edvard Sequens

Pozvánky na akce

Zelený čtvrtek:

„Ochrana ptáků zpěváků i nezpěváků“

Znáte pačič oblasti v jižních Čechách?

Víte, kterých ptáků v naší přírodě ubývá a které naopak můžeme spatřit častěji?

Kde lze nejlépe ptáky v zimě v okolí Budějovic pozorovat?

Zimní hosté a zatoulanci na Budějovicku.

S Jiřím Pykalem z Agentury ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích

Čtvrtek 14. prosince 2006 mimořádně od 16:15 hod v galerii Měsíc ve dne, Nová ul.3,

České Budějovice.

Více informací:

ROSA – společnost pro ekologické informace a aktivity, Nádražní 55,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@ecn.cz, <http://rosa.ecn.cz/>
Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35,
České Budějovice, tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, www.calla.cz/

Příště: 18. 1. 2007 v 17.00 hod.

Beseda je součástí aktivit Krajské sítě environmentálních center

KRASEC

a je podpořena z prostředků evropského sociálního fondu v ČR a Ministerstva životního prostředí.

***

Zdravé vánoční pečení

Ochutnávka a pečení několika druhů pečiva na místě – pečivo se sladinkou, s lněným semínkem, slané celozrnné sušenky, nepečené cukroví, zdobení perníčků semínky (mohou dělat děti). Své zkušenosti vám předá Hana Lauková.

Úterý 12.12. od 17:00 v Českém Krumlově ve cvičné kuchyňce ZŠ Linecká.

Akci pořádá: **Ekocentrum Šípek**, přihlašte se prosím na tel.č. 380 717 095, 721 192 846. Kurzovné 35,-Kč, hlídání dětí 20,-Kč.

***

Nedějme zahynouti českým Vánocům...

Zveme všechny (samozřejmě i netřeboňské), kteří nějaký méně tradiční zvyk spojený s Vánoci znají, ať určitě dorazí, bude jim dán prostor! Na workshop si s sebou můžete vzít kvalitní slámu - sice bude k dispozici na místě, ale je možné, že máte třeba delší a tím pádem lepší...

20.12.2006 od 14 hod. v Městské knihovně v Třeboni, Chelčického 1

Akci pořádá: **Český nadační fond pro vydru**

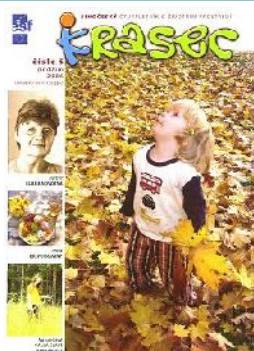
***

Filmárum

19. 12. od 19 hod – Zvířecí vychytávky: Rozum až zůstává stát nad tím, jak se zvířata dokáží přizpůsobit okolním podmínkám...

8.1. Večer jiných možností: Bydlení, jídlo, energie...k cíli je vždy více cest!

Promítání se konají v posluchárně B2 Biologické fakulty Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích

Vyšlo páté, podzimní číslo Jihočeského čtvrtletníku o životním prostředí KRASEC

Napište si o KRASEC na rosa@ecn.cz případně na calla@calla.cz. Doručení zaručíme. Cena čísla je 25 Kč.

KRASEC - čtivé informace o všem, co se týká životního prostředí do každé poštovní schránky!

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků.

Za tuto oblast poradny odpovídá Vladimír Molek, dosažitelný na telefonu 387 311 381, v době nepřítomnosti možno využít druhé tel. linky 387 310 166, která slouží zároveň jako záznamník a fax, e-mail: vladimir.molek@calla.cz.

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Poradna spotřebitelům elektřiny při jejich problémech s distributory. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoceradioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice.

Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon (se záznamníkem i faxem): 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého.

Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu (se záznamníkem i faxem): 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí – 9 až 13 hodin (především energetika)

Úterý – 13 až 17 hodin (především všeobecné poradenství)

Středa - 9 až 13 hodin (především ochrana přírody a krajiny)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě.

Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz.

Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Ekologické poradenství je podpořeno z prostředků evropského sociálního fondu a Ministerstva životního prostředí v rámci projektu jihočeské sítě environmentálních center KRASEC.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800 – 544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz/>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 29. prosince 2006.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◄◄

►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na dablik.calla@centrum.cz ◄◄